

Przedmiot: Wiedza o społeczeństwie

Scenariusz zajęć

nr 2

Autor: Jarosław Chodźko

Temat: Symulacja obrad Rady Gminy dotycząca projektu lokalizacji bazy wojskowej NATO na terenie gminy

Poziom: III etap edukacyjny, gimnazjum, klasa II lub III

Cele

- Uczeń znajduje i wykorzystuje informacje na temat życia publicznego; wyraża własne zdanie w wybranych sprawach publicznych i uzasadnia je; jest otwarty na odmienne poglądy.
- Uczeń opisuje sposób działania władz publicznych i innych instytucji; wykorzystuje swoją wiedzę o zasadach demokracji i ustroju Polski do rozumienia i oceny wydarzeń życia publicznego.

Uwaga: szczegółowy opis możliwych do wybrania celów i treści nauczania wynikających z obowiązującej podstawy programowej zawiera **Załącznik 1**.

Na co uczeń powinien zwrócić uwagę (tzw. *Nacobezu*)

Nauczysz się:

- wyjaśniać jaka jest rola i zadania samorządu gminnego w życiu mieszkańców gminy,
- wyjaśniać, podając przykłady, jak obywatele mogą wpływać na decyzje władz na poziomie lokalnym, krajowym, europejskim i światowym;
- wyjaśniać pojęcia: symulacje, interpelacja, oświadczenie, uchwała, sondaż opinii publicznej,
- zasad organizacji i prowadzenia publicznej debaty prowadzonej w grupach,
- zasad przygotowania do publicznych wystąpień.

Pytanie kluczowe: *Jakie mogą być skutki lokalizacji w waszej gminie bazy wojskowej NATO?*

Czas: 3-4 h

Materiały:

Co najmniej 10 stanowisk komputerowych z dostępem do internetu przez 2 h zajęć.
Dostęp do komputera, rzutnika i ekranu lub multitalbicy przez 1-3 h zajęć.
Mapy polityczne: Świat, Europa i Polska. Atlasy geograficzne lub historyczne.
Papierowe: Losy do losowania – trzy komplety z numerami od 1 do 5.
Kartki do głosowania w kolorach: czerwony, żółty, zielony – 30 kompletów.
Wzór tabeli: szanse i zagrożenia.

Miejsce:

Szkolna pracownia komputerowa (2 h)
Sala lekcyjna z możliwością swobodnego przesuwania stolików (1-2 h)

Metody:

Analiza materiałów źródłowych, analiza szans i zagrożeń, prezentacje, debata za i przeciw, dyskusja.

Wskazówki metodyczne.

Realizacja scenariusza wymaga praktycznego stosowania zasad konstruktywizmu w dydaktyce, a w tym konsekwentnego zastosowania elementów oceniania kształtującego.

Oznacza to, że na zajęciach dominującą rolę odgrywa wysoka aktywność i samodzielność zespołów współpracujących ze sobą uczniów. Rolą nauczyciela jest pomoc organizacyjna i moderowanie zachodzących procesów uczenia się uczniów, poprzez pomoc w formułowaniu pytań właściwych z punktu widzenia efektywnej realizacji celów zajęć oraz w ewaluacji.

Rezultatem takiego podejścia może być sytuacja, w której działania uczniów obejmą cele/wymagania i treści wykraczające poza założenia zaplanowane przez nauczyciela. Pomocna w takim wypadku może być na etapie przygotowań do zajęć i ich ewaluacji, szczegółowa analiza wymagań podstawy programowej WOS na III etapie kształcenia. Możliwy jest elastyczny wybór spośród możliwych szczegółowych celów i treści podstawy programowej tych, które pozwolą na realizację głównych celów nauczania przedmiotu. Przykład takiej analizy zawiera **Załącznik 1**.

Ze względu na ograniczoną liczbę godzin WOS w planie nauczania, niektóre z zaplanowanych zagadnień można zrealizować na lekcjach informatyki, godzinie wychowawczej lub innych zajęciach, których zakresy podstawy programowej korelują z tematyką zaplanowanych w scenariuszu wymagań i treści. Wymaga to odpowiedniego skoordynowania planu zajęć we współpracy z nauczycielami tych przedmiotów.

Z zasadami organizacji szkolnych symulacji debat wraz ze wskazówkami organizacyjnymi można zapoznać się analizując wskazane poniżej **Źródła 1-4**. Do organizacji debaty w klasie można odpowiednio zaadoptować, w zależności od warunków, załączone do scenariusza instrukcje debat **Załączniki 2 i 3**.

Należy zadbać o to, aby uczniowie samodzielnie wyszukujący informacje wykorzystali do prowadzonych analiz aktualne, wiarygodne i rzetelne źródła naukowe dotyczące tematu.

Użyteczne w tym zakresie może być opracowanie autorstwa **Roberta Kupieckiego** pt. **Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego** wskazane poniżej, jako **Źródło nr 7**.

Przebieg zajęć

Lekcja 1 w pracowni komputerowej

Wprowadzenie

1. Wyjaśnienie uczniom, że lekcja rozpoczyna cykl 3-4 lekcji, którego rezultatem będzie klasowa symulacja debaty Rady Gminy, dotycząca projektu lokalizacji na terenie waszej gminy bazy wojskowej NATO.
2. Pogadanka heurystyczna dotycząca historii i lokalizacji baz NATO na świecie (5 minut)
Pytania pomocnicze:
 - *Wskaż na mapie, gdzie znajdują się obecnie bazy wojskowe sił sojuszników NATO?*
 - *Jakie były powody lokalizacji baz NATO we wskazanych miejscach?*
 - *Jakie są pozytywne i negatywne skutki sąsiedztwa bazy wojskowej NATO dla okolicznych mieszkańców?*
3. Wspólne z uczniami sformułowanie pytania kluczowego i zagadnień, na które należy zwrócić szczególną uwagę (w/w Nacobezu). (10 minut)

Pytanie kluczowe: *Jakie mogą być skutki lokalizacji w waszej gminie bazy wojskowej NATO?*

Pytanie pomocnicze: *Czego powinniśmy się dowiedzieć, aby udzielić odpowiedzi na pytanie kluczowe?*

Przykłady zagadnień, które należy wyjaśnić

1. *Kto i dlaczego stara się o zlokalizowanie baz wojskowych NATO na terenie naszego kraju?*
2. *Jakie są rola i zadania Prezydenta RP, Parlamentu i Rządu RP oraz władz samorządowych w odniesieniu do projektów lokalizacji baz wojskowych NATO w Polsce? Kto decyduje?*
3. *Jaka możliwość wpływu na decyzję o lokalizacji bazy NATO na terenie gminy ma Rada Gminy?*
4. *Jak Polacy oceniają korzyści wynikające z projektu lokalizacji baz NATO w Polsce?*
5. *W jaki sposób i według jakich zasad prowadzone są publiczne dyskusje i debaty na forum Rady Gminy?*

Sprawdzenie poprzez głosowanie tzw. metodą świateł (kolorowe kartki), w jakim stopniu uczniowie zrozumieli cele zajęć, czyli to, czego mają się nauczyć.

Praca w zespołach (25 minut)

1. Wyjaśnienie, że celem pracy zespołów będzie opracowanie krótkiej prezentacji komputerowej (maksymalnie 3 slajdy), która może być wykorzystana w trakcie planowanej debaty.
2. Zdefiniowanie kryteriów oceny prezentacji np.: rzeczowość, czytelność, zwięzłość.
3. Wylosowanie spośród uczniów 10 zespołów 2-3 osobowych za pomocą przygotowanych ponumerowanych losów z numerami od 1 do 5.

4. Przydział poszczególnym zespołom po jednym z opracowanych zagadnień wg zasady, że zespoły, które wylosowały ten sam numer, opracowują to samo zagadnienie, np. zespoły z numerem 2 opracowują zagadnienie 2.
5. Wyjaśnienie, że do opracowania prezentacji grupy mogą wykorzystać wiedzę posiadaną przez członków zespołu oraz materiały np. prasowe z sieci Internet, a także materiały wskazane przez nauczyciela (patrz **Źródła 1-4**)
6. Wyjaśnienie, że ocena efektów pracy grup będzie miała charakter koleżeński i kształtujący. Oznacza to, że uczniowie dokonają samodzielnie i wzajemnie oceny swoich prac, wskazując koleżankom i kolegom z grup o tym samym numerze na:
 - zalety wykonanych prezentacji
 - sposoby jak należy poprawić lub uzupełnić prezentację.
7. Wyjaśnienie, że na wykonanie zadań grupy mają około 20 minut.
8. Sprawdzenie poprzez głosowanie tzw. metodą świateł (kolorowe kartki), w jakim stopniu uczniowie zrozumieli powyższe instrukcje dotyczące kryteriów oceny prezentacji oraz zasad oceny koleżeńskiej.
9. W trakcie pracy zespołów zadaniem nauczyciela jest uważne obserwowanie rezultatów pracy zespołów w postaci powstających prezentacji oraz treści i formy ocen koleżeńskich formułowanych przez uczniów. Uwagi nauczyciela powinny odnosić się głównie do rażących błędów merytorycznych oraz naruszeń ustalonych zasad oceny. Zaobserwowane błędy i naruszenia zasad powinny posłużyć uczniom do skorygowania działań w kolejnej próbie rozwiązania problemu.

Podsumowanie (5 minut)

Wyjaśnienie zadania domowego

Dokonajcie ulepszeń prezentacji opracowanych w trakcie zajęć w oparciu o uwagi kolegów i koleżanek oraz przyjęte kryteria oceny prezentacji.

Przygotujcie krótkie 5-minutowe wystąpienie przedstawiciela swojego zespołu, które zostanie zaprezentowane przez wylosowany zespół na kolejnej lekcji.

Lekcja 2 w pracowni komputerowej

Wprowadzenie (5 minut)

Przypomnienie uczniom, że lekcja stanowi kontynuację cyklu 3-4 lekcji, którego rezultatem będzie klasowa symulacja debaty Rady Gminy, dotycząca projektu lokalizacji na terenie waszej gminy bazy wojskowej NATO.

Przypomnienie celów zajęć.

Prezentacje dorobku zespołów (25 minut)

1. Zaprezentowanie na forum klasy, w 5-minutowych wystąpieniach, przez wylosowane zespoły o numerach 1-5, poprawionych na poprzednich zajęciach prezentacji.

2. Ocena kształtująca sformułowana przez pozostałych uczniów w trakcie, zajęć zgodnie z przyjętymi zasadami i kryteriami.

Pytania pomocnicze

- *Co świadczy o tym, że prezentacja jest: rzeczowa, czytelna i zwięzła?*
- *Czy sposób zaprezentowania dorobku przez przedstawiciela grupy się podobał? Jeśli nie to dlaczego?*
- *Co można było zrobić lepiej i w jaki sposób?*

3. Uzgodnienie sposobu i zasad umieszczenia i udostępnienia prezentacji (5 minut) opracowanych przez uczniów na bezpiecznej ogólnodostępnej platformie sieciowej (szkolny serwer/ intranet, chmura). Zachęcenie do wykorzystania zebranych prezentacji do wykonania zadania domowego i przygotowania się do debaty.

4. Sprawdzenie poprzez głosowanie tzw. metodą świateł (kolorowe kartki), w jakim stopniu uczniowie zrozumieli powyższe instrukcje dotyczące sposobu wykonania zadania domowego.

Podsumowanie (5 minut)

Wyjaśnienie zadania domowego:

1. *Korzystając z zasobów materiałów i prezentacji wykonanych przez koleżanki i kolegów przygotuj się do wzięcia udziału klasowej debacie na temat:*

Czy popieramy projekt lokalizacji na terenie naszej gminy bazy wojskowej NATO?

2. *W tym celu przygotuj własne tabelaryczne zestawienie analizy szans i zagrożeń, jakie wynikają dla obywateli gminy z projektu lokalizacji bazy wojsk NATO na terenie gminy?*

Wzór tabeli

Jakie skutki dla mieszkańców gminy niesie projekt lokalizacji bazy wojsk NATO na terenie gminy?	
SZANSE	ZAGROŻENIA

3. *Uzupełnioną tabelę wyślij nauczycielowi WOS na wskazany adres w postaci załącznika do poczty elektronicznej lub udostępnij w inny uzgodniony sposób, do dnia, w celu dokonania oceny sumującej.*

Kryteria oceny pracy:

rzeczowość (poprawność merytoryczna), czytelność, zwięzłość, oryginalność.

Sprawdzenie poprzez głosowanie tzw. metodą świateł (kolorowe kartki), w jakim stopniu uczniowie zrozumieli powyższe instrukcje, dotyczące sposobu wykonania zadania domowego.

Lekcja 3 w sali szkolnej wyposażonej w komputer, rzutnik, ekran, multitablecę

Wprowadzenie (5 minut)

1. Przypomnienie uczniom, że lekcja stanowi kontynuację cyklu 3-4 lekcji, którego rezultatem będzie klasowa symulacja debaty Rady Gminy dotycząca projektu lokalizacji na terenie waszej gminy bazy wojskowej NATO. Przypomnienie celów zajęć.
2. Omówienie przez nauczyciela zalet nadesłanych prac domowych. Wskazanie sposobu poprawienia najczęściej występujących niedociągnięć. Udostępnienie zestawienia ocen uzyskanych przez uczniów.

Organizacja i przeprowadzenie debaty (30 minut)

3. Przypomnienie zasad prowadzenia debaty wg wybranego uproszczonego schematu np. na podstawie propozycji zawartych w **Załącznikach 2** lub **3**.
4. Zapisanie na tablicy tematu debaty:
Czy popieramy projekt lokalizacji na terenie naszej gminy bazy wojskowej NATO?
5. Losowanie dowolną metodą składu grup: **ZA** i **PRZECIW**.
6. Sprawne przeprowadzenie debaty zgodnie z wybraną i zaplanowaną przez nauczyciela procedurą (patrz: **Załączniki 2 i 3** oraz **Źródła 1-4**)

Podsumowanie (5 minut)

Omówienie doświadczeń uczestników debaty i ewaluacja cyklu zajęć

Po zakończeniu debaty można poprosić grupy uczestników i obserwatorów symulacji o dokonanie samooceny i podsumowanie zdobytych doświadczeń poprzez dokończenie sformułowania rozpoczętych zdań:

Zrozumieliśmy, że ...

Potrafimy lepiej ...

Nauczyliśmy się ...

Z uczestnikami debaty, na kolejnych zajęciach, można dodatkowo przeprowadzić dyskusję podsumowującą ich doświadczenia udziału w debacie, z wykorzystaniem wybranych pytań pomocniczych.

- Które elementy debaty oraz wystąpienia były udane i dlaczego?
- W jaki sposób strony sporu przekonywały innych do swojego stanowiska?
- Co ułatwiało, a co utrudniło przygotowanie i przeprowadzenie debaty?
- Jakich przekonywujących argumentów i kontrargumentów używano uzasadniając zajmowane stanowiska?
- Wobec których argumentów i kontrargumentów trudno było zająć jednoznaczne stanowisko? Co było przyczyną?
- Jak można sobie radzić w takich sytuacjach, gdy trudno jest zaakceptować, różniący się od naszego, punkt widzenia kogoś innego?
- Jakie stereotypy pojawiały się w prezentowanych opiniach?
- Czy istotne jest, byśmy próbowali osiągnąć społeczne porozumienie w ważnych dla społeczności lokalnej sprawach? Dlaczego?
- Czy uczestnicy i obserwatorzy symulacji mieli możliwość zrozumienia pojęć: symulacje, interpelacja, oświadczenie, uchwała, sondaż opinii publicznej?
- Jak obywatele mogą wpływać na decyzje władz na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym?
- Czy uczestnicy i obserwatorzy debaty pozyskali wiedzę na temat przyczyn i możliwych skutków lokalizacji baz NATO w Polsce?
- W jaki sposób należy przygotować się do kolejnej debaty, aby przekonać publiczność do swoich racji?
- Wskaż przykłady efektywnego zastosowania metody symulacji w uczeniu się?

Źródła

Publikacje prasowe

1. NATO w Polsce. Większość z nas chce sojuszniczych wojsk w Polsce.

<http://www.money.pl/gospodarka/wiadomosci/artukul/nato-w-polsce-wiekszosc-z-nas-chce,176,0,1632944.html>

2. Czy jest szansa na bazy NATO w Polsce?

Blog Centrum Studiów Międzynarodowych

<http://blog.centruminicytyw.org/2016/01/czy-jest-szansa-na-bazy-nato-w-polsce/>

3. Rząd i opozycja zgodne w sprawie baz NATO w Polsce.

<http://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/1582515,Rzad-i-opozycja-zgodne-w-sprawie-baz-NATO-w-Polsce>

4. Obecność w Polsce wojsk NATO i USA będzie się zwiększała.

<http://wiadomosci.wp.pl/kat,1356,title,Obecnosc-w-Polsce-wojsk-NATO-i-USA-bedzie-sie-zwieksza-Zmiany-sa-niezalezne-od-lipcowego-szczytu-NATO-w-Warszawie,wid,18104662,wiadomosc.html?ticaid=116c15>

Poradniki metodyczne

5. Rafał Pankowski: Debata oksfordzka. 2011

<http://www.ceo.org.pl/pl/sejmmlodziezy/news/debata-oksfordzka-0>

6. Edyta Brudnik i inni, Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie: przewodnik po metodach aktywizujących Cz. 1 i 2., Kielce: Oficyna Wydawnicza Nauczycieli; Wydaw. JEDNOŚĆ, 2002 i 2003

Publikacje naukowe

7. Robert Kupiecki, Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Warszawa 2016.

Rozdział 2 - NATO po 1989 roku. Operacje NATO

Rozdział 3 - Polska w NATO

Aneks- Najważniejsze daty w historii NATO

Załącznik 1

ANALIZA I WYBÓR CELÓW I TREŚCI NAUCZANIA UŻYTECZNYCH DO ZAPLANOWANIA SYMULACJI OBRAD RADY GMINY nt. MOŻLIWOŚCI LOKALIZACJI NA TERNIE GMINY BAZY WOJSKOWEJ NATO

WYBRANE FRAGMENTY PODSTAWY PROGRAMOWEJ PRZEDMIOTU WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE III etap edukacyjny

CELE KSZTAŁCENIA WYMAGANIA OGÓLNE	OPIS CELU / WYMAGANIA	TREŚCI NAUCZANIA - WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE (drukem wytłuszczonym - treści ujęte w scenariuszu)
I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	Uczeń znajduje i wykorzystuje informacje na temat życia publicznego; wyraża własne zdanie w wybranych sprawach publicznych i uzasadnia je; jest otwarty na odmienne poglądy.	1. Podstawowe umiejętności życia w grupie. Uczeń: 1) omawia i stosuje zasady komunikowania się i współpracy w grupie (np. bierze udział w dyskusji, zebraniu, wspólnym działaniu); 2) wymienia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; 3) przedstawia i stosuje podstawowe sposoby rozwiązywania konfliktów w grupie i między grupami; 4) wyjaśnia na przykładach, jak można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań grupy lub jak im się przeciwstawić. 6. Środki masowego przekazu. Uczeń: 3) wyszukuje w mediach wiadomości na wskazany temat; wskazuje różnice między przekazami i odróżnia informacje od komentarzy; krytycznie analizuje przekaz reklamowy; 4) uzasadnia, posługując się przykładami, znaczenie opinii publicznej we współczesnym świecie; odczytuje i interpretuje wyniki wybranego sondażu opinii publicznej.
II. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.	Uczeń rozpoznaje problemy najbliższego otoczenia i szuka ich rozwiązań.	2. Życie społeczne. Uczeń: 4) rozpoznaje role społeczne, w których występuje, oraz związane z nimi oczekiwania; 5) wyjaśnia, jak tworzą się podziały w grupie i w społeczeństwie (np. na „swoich” i „obcych”), i podaje możliwe sposoby przeciwstawiania się przejawom nietolerancji.
II. Współdziałanie w sprawach publicznych.	Uczeń współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich.	5. Udział obywateli w życiu publicznym. Uczeń: 3) przedstawia przykłady działania organizacji pozarządowych i społecznych (od lokalnych stowarzyszeń do związków zawodowych i partii politycznych) i uzasadnia ich znaczenie dla obywateli; 4) wyjaśnia, podając przykłady, jak obywatele mogą wpływać na decyzje władz na poziomie lokalnym, krajowym, europejskim i światowym;

		9. Patriotyzm dzisiaj. Uczeń: 2) uzasadnia, że można równocześnie być Polakiem, Europejczykiem i członkiem społeczności światowej; 3) wyjaśnia, odwołując się do wybranych przykładów, czym według niego jest patriotyzm; porównuje tę postawę z nacjonalizmem, szowinizmem i kosmopolityzmem; 5) rozważa, odwołując się do historycznych i współczesnych przykładów, w jaki sposób stereotypy i uprzedzenia utrudniają dziś relacje między narodami.
IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.	Uczeń rozumie demokratyczne zasady i procedury i stosuje je w życiu szkoły oraz innych społeczności; rozpoznaje przypadki łamania norm demokratycznych i ocenia ich konsekwencje; wyjaśnia znaczenie indywidualnej i zbiorowej aktywności obywateli.	7. Wyborcy i wybory. Uczeń: 2) wymienia zasady demokratycznych wyborów i stosuje je w głosowaniu w szkole; 3) wskazuje, czym powinien kierować się obywatel, podejmując decyzje wyborcze;
V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	Uczeń opisuje sposób działania władz publicznych i innych instytucji; wykorzystuje swoją wiedzę o zasadach demokracji i ustroju Polski do rozumienia i oceny wydarzeń życia publicznego.	17. Gmina jako wspólnota mieszkańców. Uczeń: 2) wymienia najważniejsze zadania samorządu gminnego i wykazuje, jak odnosi się to do jego codziennego życia; 3) przedstawia sposób wybierania i działania władz gminy, w tym podejmowania decyzji w sprawie budżetu; 19. Relacje Polski z innymi państwami. Uczeń: 1) przedstawia najważniejsze kierunki polskiej polityki zagranicznej (stosunki z państwami Unii Europejskiej i Stanami Zjednoczonymi, relacje z sąsiadami); 2) charakteryzuje politykę obronną Polski; członkostwo w NATO, udział w międzynarodowych misjach pokojowych i operacjach militarnych;

VI. Rozumienie zasad gospodarki rynkowej.	Uczeń rozumie procesy gospodarcze oraz zasady racjonalnego gospodarowania w życiu codziennym; analizuje możliwości dalszej nauki i kariery zawodowej.	25. Gospodarka rynkowa. Uczeń: 1) przedstawia podmioty gospodarcze (gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa, państwo) i związki między nimi; 2) podaje przykłady racjonalnego i nieracjonalnego gospodarowania; stosuje zasady racjonalnego gospodarowania w odniesieniu do własnych zasobów (np. czasu, pieniędzy); 4) wyjaśnia działanie prawa podaży i popytu oraz ceny jako regulatora rynku; analizuje rynek wybranego produktu i wybranej usługi.
---	--	---

Załącznik 2

PRZYKŁADOWY MATERIAŁ DO PRZEPROWADZENIA DEBAT W KLASIE

Cel

Główną ideą tej metody jest zapobieżenie eskalacji konfliktu i oddalaniu się uczestników dyskusji.

Przebieg zajęć

1. W metodzie „Twoje – moje argumenty” dyskusja toczy się w dwóch grupach – A (zwolenników lokalizacji na terenie waszej gminy bazy wojskowej NATO) i B (przeciwników tego projektu). Podziel klasę na dwie grupy, najlepiej losowo.
2. Temat dyskusji zapisz na tablicy. Upewnij się, że wszyscy rozumieją temat i wiedzą o co chodzi. Obie grupy w fazie zbierania własnych argumentów powinny siedzieć w takiej odległości od siebie, żeby nie przeszkadzać sobie nawzajem rozmowami.
3. Rozdaj grupom karty pracy ucznia. Wyjaśnij jak mają pracować.
4. Zapisz na tablicy, ile czasu przeznaczasz na poszczególne etapy pracy.
5. Grupa B przedstawia swój plakat grupie A.
6. Grupa A przytacza argumenty grupy B i ustosunkowuje się do nich, na ten czas zapominając o swoich własnych. Przyjmuje przy tym postawę akceptacji dla argumentów grupy B, omawiając je po kolei, przedstawiając tylko dobre strony (nawet wtedy, gdy zupełnie się z nimi nie zgadza i reprezentuje odmienny pogląd).
Celem tej fazy jest skoncentrowanie uwagi na odmiennych poglądach i opiniach, próba zrozumienia ich i zaakceptowanie emocji i poglądów innych niż nasze jako faktu. Dzięki takiej postawie empatii grupa kontradwersarzy czuje się zobowiązana do złagodzenia siły swoich argumentów i wyczerpująco uzasadni własne stanowisko. To jest faza „Twoje argumenty”.
7. Teraz grupy zamieniają się rolami. Grupa A przedstawia swój plakat grupie B.
8. Grupa B zajmuje się argumentami grupy A w sposób opisany powyżej.
Podsumowanie tej argumentacji stanowi fazę „... – moje argumenty”.
9. Na zakończenie obie grupy starają się znaleźć wspólne rozwiązanie, dla którego razem szukają jak najwięcej zalet i jak najmniej wad, wybierając z plakatów przeciwników po 3 najlepsze argumenty.
10. Wynegocjowane rozwiązania zapisz na plakacie.

Czas:

25 minut – praca w grupach

po 5 minut – na prezentację własnych plakatów

po 10 minut – na komentarz grupy przeciwnej

15 minut – stworzenie wspólnego rozwiązania na plakacie

Potrzebne materiały:

instrukcja dla uczniów, papier plakatowy, markery.

Załącznik 3

PRZYKŁADOWY MATERIAŁ DO PRZEPROWADZENIA DEBAT Z UDZIAŁEM PUBLICZNOŚCI

Cel

- Przygotowanie uczestników do planowania i przeprowadzania publicznych wystąpień.
- Kształcenie umiejętności prezentowania własnego punktu widzenia.
- Kształcenie umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów.

Przebieg

1. Uczniowie dzielą się (najlepiej losowo) na dwie grupy: grupę ZA (zwolenników lokalizacji na terenie waszej gminy bazy wojskowej NATO) i grupę PRZECIW (przeciwników tego projektu).
2. Wybierają ze swojego grona po jednym rzeczniku i jednym sekundancie. Wybrany zostaje także moderator dyskusji.
3. Zaczyna rzecznik grupy ZA. Stawia tezę, którą podpira argumentami ZA. Jego wystąpienie może trwać najwyżej 5 minut.
4. Rzecznik grupy PRZECIW stara się obalić tę tezę i przytaczając argumenty PRZECIW, formułuje antytezę. Czas jego wypowiedzi także nie może przekroczyć 5 minut.
5. Sekundant grupy ZA podtrzymuje tezę.
6. Sekundant grupy PRZECIW podtrzymuje antytezę.
7. Głos, pod kierunkiem moderatora, przejmuje publiczność. Jedno wystąpienie nie może być dłuższe niż 3 minuty. Każdy uczestnik debaty może tylko 1 raz zabrać głos i w swoim wystąpieniu ustosunkować się do tezy lub antytezy. Nie ma miejsca na półśrodki. Jest jasne stanowisko ZA albo PRZECIW.
8. Moderator zamyka debatę, prosząc o końcowy komunikat rzecznika grupy PRZECIW, a następnie rzecznika grupy ZA.
9. Moderator przeprowadza głosowanie wśród publiczności.

Czas:

90 minut na jeden temat (tezę).